

Overweging 2de Advent jaar A op Jesaja 11,1-10 en Matteüs 3, 1-12 – Marianne Thie

Horen, luisteren, je oren openzetten, bronnen betrouwbare en onbetrouwbare, hoe deze te verstaan.

Zowel in de eerste lezing als in het evangelie zijn de verwachtingen hoog gespannen. De eerste lezing geeft ons zicht op wat er zou kunnen gebeuren als de nieuwe leider zich werkelijk zou oriënteren op God, in plaats van op zichzelf. Met daarbij de vergelijking met een oude stronk en een heel kleine, frisse loot die de hoop doet opwaaien. Een nieuwe wind zal er gaan waaien met een nieuwe leider.

Johannes kondigt een nieuwe tijd aan, en wekt daar hoge verwachtingen bij het volk, dat massaal op hem afkomt. Ook daar de verwijzing en dreigende bewoordingen die zullen volgen als de stronk/boom geen goede vrucht draagt.

Ga even terug naar het werkwoord horen, het eerste woord in mijn overweging, en het orgaan zonder H wat links en rechts op ons hoofd zichtbaar is, bij de een wat meer dan bij de ander.

Een stukje biologie wat ik de moeite waard vind om op in te willen zoomen. En wat met het vornoemde gepaard gaat.

Onze oren kunnen geluid opvangen. Het feit dat u mij – nu ik tot u aan het spreken ben - kunt horen, is daarvan het bewijs. En als u mij niet goed kan horen, laat het horen!

Over het algemeen werken die gehoororganen vrij goed. Het is een zeer bijzonder, belangrijk maar complex orgaan. Via trilhaartjes, de gehoorbeentjes en het slakkenhuis worden trillingen via de gehoorzenuw aan de hersenen doorgegeven en die vertalen die trillingen voor ons. Hoe gewoon vinden we dit? En staan we er - soms heel even - bij stil hoe bijzonder dit is?

Wat willen we horen, waar staan we voor open, wat ontvangen we?

Van jongs af aan kunnen we horen en dat gehoor wordt steeds

beter ontwikkeld. Vanaf baby aan zijn er de verschillende 'hoor' testen. Eerst maar eens doorkrijgen waar dat geluid vandaan komt. Dan als 'kindje-net-op-de-wereld' jezelf realiseren dat ze (je familie, het consultatiebureau, kinderdagverblijf etc.) het tegen jou hebben, en dat ze iets/een reactie terugverwachten. Anders zeggen ze het nog een keer en nog een keer. Of volgen er andere acties. Want ik zei net wel van jongs af aan kunnen we horen, maar dat is niet voor iedereen weggelegd, of kan in de loop van de jaren veranderen.

En u heeft vast wel eens gehoord/of gebruikgemaakt van de uitspraak: Hij/zij is Oost-Indisch doof! Bij iemand die aan deze kwaal lijdt, is er niks aan de hand met het gehoororgaan, zo u al weet, maar ontbreekt het aan de wil om te luisteren.

Bij pubers ligt het wéér anders, die horen goed, maar ze doen het omgekeerde van wat je zegt, omdat ze bezig zijn met het leren van hun eigen weg te gaan.

Sommigen mensen horen verschillende stemmen en die raken behoorlijk in de war.

Anderen raken door grote hoeveelheden herrie doof voor de gewone dingen van het leven.

En mensen die doof zijn, daar kan de stilte soms verworden tot een oorverdovend lawaai in hun hoofd.

Of als je een gehoorapparaat draagt kan het ontzettend lastig tot ondoenlijk zijn - door de kakofonie van stemmen/geluiden - om het gesprek te horen en nog mee te doen aan het gesprek.

En dan horen we vandaag over Gods stem in beide lezingen. Jesaja laat Gods stem horen. Hij denkt te weten wat God te zeggen heeft en heeft een visioen van gerechtigheid: een wereld waarin de wolf en het lam samenwonen, waarin de panter zich vlijt naast het bokje en een zuigeling speelt in het hol van de adder: een wereld waarin niemand nog kwaad doet. Dat is de wereld waarin God wil komen wonen.

Natuurlijk kun je jezelf afvragen hoe die profeet Jesaja bij dat

visioen komt. Heeft God tot hem gesproken? En als dat dan zo is: waarom spreekt God dan wel tegen Jesaja en niet nu direct tot ons? Of... wat zeggen deze woorden aan ons opgedragen, die wij net hebben gehoord en gelezen...

In de lezing uit het evangelie gaat het over Johannes de Doper. Van diplomatie heeft hij kennelijk nog nooit gehoord, van gematigde taal nog minder.

Een merkwaardig figuur, met zijn kamelenharen mantel. Sprinkhanen en wilde honing is zijn dieet in de woestijn.

Maar toch is hij niet zomaar een zonderling die daar wat in de woestijn loopt te dreigen. Ook Hij zegt namens God te spreken: Bereid de weg van de Heer maakt zijn paden recht.

Maar ook de Farizeeën menen te weten wat God zegt, maar Johannes gaat tegen hun schijnheiligheid te keer.

Wie heeft er nu werkelijk Gods stem gehoord? Is dat degene die het meeste macht heeft? Of zijn dat degenen die zich realiseren dat we God kunnen vinden door ons in te keren, dat we God mogen ontmoeten in het diepste van onszelf, dat Hij de bron is waaruit ons leven ontspringt.....

Nee, niet degene met de meeste macht of de meeste kennis is te vertrouwen. Niet de grote kerkelijke wetgeleerden of Schriftgeleerden, maar veelmeer de mens, die zijn oren heeft opengezet voor het diepste woord in zichzelf.

Dan moet je wel voorbij aan de drukte van het bestaan, dan moet je wel voorbij aan de kerstballen en de lampjes, dan moet je wel voorbij aan alles wat zo verleidelijk en menselijk is.

Jesaja en Johannes zijn grote profeten, die in staat zijn geweest de stem van de stilte in de woestijn, in hun hart in het diepste van henzelf te verstaan: de stem van God zelf.

Die stem kwam niet uit den hoge. Die stem kwam niet als een tornado over hen heen met grof geweld, die stem was diep in de stilte te horen.

Momenten van stilte, zij doen ertoe, ze zijn ingeweven in de liturgie van de viering. Vanaf dat u hier binnenkomt uw boekje pakt het wat doorbladert, al wat aardt in deze ruimte, het introlied wordt ingezet, tot aan het slotlied. Ieder voor onszelf en ook samen. Om Gods stem te verstaan hier samengekomen.

En straks met Kerstmis zullen we weer zien dat die stem van God dichtbij mensen ligt: in een kindje zelfs; zo simpel en eenvoudig als maar kan, maar ook weer zo bijzonder en hoopvol.

Aan ons de opdracht te luisteren en God te zoeken in het diepste van onszelf, in een stil gebed, in ons diepste verlangen, in ons dagelijks leven, in onze grootste hoop.

En het is niet zo, dat het zomaar lukt om zo dichtbij jezelf te komen, dat je God kunt vinden. Maar wie zoekt... en met nog twee adventskaarsen te gaan.... en de wil en de bereidheid om hem te zoeken..... een heel leven zelfs! tot we Hem vinden!
Amen.